

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

5 De prima conditione, quae requiritur in censuali contractu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

quia Titius à Caio post tempus elapsum accipit. V. g. centum, quae initio dederat, & interim exigit quotannis septem. Deinde, quia Titius emit à Caio pecuniam, videlicet, septem, quam ei quotannis Caius soluit: at pecunia emi, & vendi non potest, cum sit rerum pretium. Accedit, quod in hoc contractu nihil est, quod ematur, nisi pecunia, quae quotannis soluitur: nam res, quae censui supponitur, non emitur, nisi quia non transit ad emptorem, tum quia solum se habet, ut in hypotheca, siue pignus: ergo pecunia ipsa emitur, quod fieri nequit. Nec oblat si dicas, emi ius, & actionem ad pecuniam, quia sicut pecunia emi non potest, sic nec ius, vel actio ad illam.

Alter sententia fuit olim communi consensu Theologorum, & Iurisperitorum recepta, tuta conscientia, census reales perpetuos, siue temporales emi, & vendi. Ita sententia inter Theologos, Riccardus, & Gabriel, & postea Conradus, Maior, Medina, & Sotus; inter Summistas S. Antoninus, Angelus, Astenfis, Rosella, Pisanella, & Siluester; & inter Canonici iuris interpretes Hostiensis, Ioannes Lignanus, Butrius, Laurentius, Abbas, Anania; inter Doctores Iuris Civilis Bartolus, Baldus, Angelus, Paulus, & Iason; quos omnes supra citavi in principio: & de hac sententia dubitari amplius absque temeritate, & errore non potest. Quia emptio, & venditio reddituum annuorum, approbata est Constitutionibus Pontificis Martini V. Callixti III. Nicolai V. & Pij V. de quibus singulis postea dicemus. Et profecto ratio ipsa id aperte confirmat, quia censuales contractus, qui passim fit, non est mutuum in omnem euentum cogitur per censuram mutuum acceptam reddere, hoc est, tantumdem restituere, quantum accepit, & creditor ius habet repetendi à debitor pecuniam, quam dederat: at venditor census nullo iure compellitur reddere principalem pecuniam, quam accepit. Item si res censui addicta perierit, census ipse evanescit, & perit, & venditor census sit liber ab omni obligatione: quod mutuum non habet.

Obicitur, in huiusmodi contractu censuali aequitatem desiderari, quia iustum pretium non soluitur, eò quod quando census in perpetuum constituitur, vel etiam ad vitam, emptor census recipit principalem pecuniam, quam dedit, & praeter eam plures etiam pensiones. Respondeo, non ideo emptorem census iniquam esse: nam idem accidit in emptioibus aliarum rerum. V. g. Titius emit fundum trecentis aureis, quos intra paucos annos ex fundi fructibus acquirit, & postea ex eodem fundo quotannis percipit fructus, & ex fructibus pecunias plures, quam pro fundo dedit.

Quarto quaeritur, An tuta conscientia emi, & vendi queant, tunc quando instituntur? quod perinde est ac si quaeratur, An possit census per venditionem institui, sicut potest per donationem.

Dux sunt etiam sententiae, Prima docet, emi quidem posse census, qui fuerant antea constituti: non tamen eos, qui quando venduntur, & emuntur, tunc instituntur. Sit hoc exemplum: Titius in praedio suo constituerat censum annuum, & Caio gratis, & liberaliter donauerat, tunc Caius potest vendere censum, quem Titius in suo praedio ante constituerat, & ipsi donauerat: nequit tamen Titius, quando in suo praedio novum censum constituit, Caio vendere, sed testamento legare, vel donare, & Caius deinde potest alteri vendere eiusmodi censum sibi donatum, vel testamento legatum, siue relictum. sic Innocentius, Hostiensis. Ioan. And. Butrius, Ancharanus in c. In civitate, de Vsuris; & Laurentius in cap. Consultus, de Vsur. par. 2. qu. 11. Salicetus in Authent. Ad hac. C. De Vsur. Aretinus consil. 151. Decius consil. 123.

Secunda sententia eorum est, qui tradunt posse emi non solum census, qui erant antea constituti, sed etiam eos, qui instituntur, cum venduntur. Ita Panorm. & Ioan. Anania c. cit. In civitate, Oldradus consil. 207. Lopus allegat. 137. & inter Theologos Gabriel, Conradus, Maior, Sotus, & Medina; & inter Summistas Astenfis, Angelus, Rosella, S. Anto-

ninus, Siluester locis supra allegatis. Atque haec opinio est verissima. Primò, quia Pontificae Constitutiones Martini V. Callixti III. Nicolai V. & Pij V. generatim approbant censuum emptorem, & venditionem, nec distinguunt inter census, qui antea constituti emuntur, & instituntur. Deinde, quia ratio ipsa concludit idem ius esse in utroque. Nam venditor census vendit ius, quod habet percipiendi fructus annuos ex re sua, & pretium accipit.

De prima conditione, quae requiritur in censuali contractu.

CAPUT V.

IN Constitutione Pij V. quae incipit: *Cum omni Apostolica*, quam ad verbum retet Nauarrus in *Manuali*, cap. 17. num. 234. Prima conditio est, ut census constituitur in re immobili, aut quae pro immobili habeatur. Eadem conditio continebatur in Constitutionibus Martini Quinti, & Callixti Tertii, titulus de Emptione, & venditione, inter *Extravaagantes communes*: in quibus legitur, ut venditor census assignet praedium certum, domum, vel possessionem, vel alia certa bona stabilia, in quibus censum constituit.

Primò quaeritur, An emptio, & venditio census personalis licita sit, V. g. ego me tibi obligo ad solvendum quotannis septem, quia das mihi centum. Non intelligitur questio, An liceat mihi secundum ius scriptum, & Pontificum emere, aut vendere censum personalem: quoniam Pij V. Constitutio prohibet, ne census constituitur nisi in re immobili, aut quae pro immobili habeatur, & postea census aliter instituitur, tanquam iniqtos, & sceleratissimos condemnat.

Caput ergo quaestiois est, An iure naturali, & diuino emptio census personalis prohibeatur? Dux sunt opiniones. Prima est afferentium, eam prohiberi, & damnari: & id probant, quia perinde est, ac si me tibi obligassem ad reddendum quotannis septem, eò quod mutua mihi centum dedisti. Deinde, quia emptio non est nisi rei alicuius. *1. Nec emptio, si de contrah. empt.* sic Ioannes Lignanus cap. In civitate, cuius sententiam sequi videtur Rosella in verb. *Vsuraria. 1. num. 31. & Vsur. 2. num. 9.* & Laurentius de *Vsuris*, par. 2. q. 12. nu. 46. quia alioquin, inquit, omnis debitor, & mutuatarius posset obligare se creditori ad solvendum censum annuum.

Secunda sententia docet iure naturali, & diuino tale emptorem permitti, dummodo personae opera sit commoda, & utilis, & proinde pecunia utilis. Conradus de *contractibus*, q. 74. conclusa. Gabriel in 4. dist. 13. q. 12. 2. conclusa. 1. Maior eod. lib. & dist. q. 44. ad finem. Medina de *Rebus per usum acquisitis*, qu. 11. vers. Sed quaerit aliquis. Sotus li. 6. de *Iustitia*, q. 5. ar. 1. post conclusionem 3. & in ipsa consil. 4. vers. Verumtamen de censu personalis. Couar. lib. 3. Variar. res. sol. c. 7. nu. 5. & haec sententia est verior, quam & ratio ipsa manifeste comprobatur.

Nam primò dubitari non potest, quin census possit constitui in persona serui, cuius industria, ars, & opera, cum sit commoda, & utilis, potest locari, ac proinde vendi. Et certe Innocentius, Abbas, & alij docuerunt in persona serui posse censum annuum institui: solum videntur negasse constitui posse in persona libera, & hoc ideo, quia scripta iura civilia, & canonica prohibent, quomodo persona libera vendatur.

Sed certe iure naturali, & diuino non prohibetur, ne liber homo vendatur: potest enim quis seipsum vendere: potest quisque suam operam alteri locare. Item c. *Postoratus*, & c. *Ad Apostolica*, de Decimis, constat olim Ecclesiam exigere, & percipere solitam decimas personales, quas quisque soluat ex decimis, & fructibus, & lucris suae industriae, operae, & laboris: ergo opera hominis potest vendi, & locari, est enim pretio estimabilis.

Negari item non potest, posse quempiam se tributarium, & velegiam alteri facere. Accedit, quod Innocent. Hostiens. Ioan. Andreas, Panormit. Cardin. Butt. & Anchar. aperte fatentur, posse in persona serui, & liberi hominis per donationem censum institui, quem postea donatarius alteri vendere queat.

Secundò, obijcies, quod habetur in *cap. 2. de Pignoribus*, personam liberam pignori dari non posse. At enim hoc ius scriptum est, non naturale, & diuinum, & solum prohibet, nè liber homo pro debito pecuniario, loco pignoris creditori detur.

Secundò oppones id, quod statuitur in *l. c. De peric. & commod. rei vendita*, nimirum, ad emptorem pertinere periculum, & commodum rei vendita. Respondeo, censum personalem extinguere persona extincta, in qua est constitutus, quia pereunte re censui subiecta, perit quoque census. Ex quo fit, vt census personalis emptori pugnet cum iure naturali, & diuino, si emptor perat, vt obeunte persona, in qua est positus census, sibi adhuc quotannis soluatur annua pensio, aut sibi reddatur pretium, quod dedit. Est enim contra naturam emptionis, vt res empti venditori pereat, non emptori. Vnde quidam fortassis inquirunt, qui negarunt fas esse censum personalem emere, id propterea negarunt, quia crediderunt oppositæ sententiæ Doctores asserere, venditorem censum, & eius heredes semper annuam pensionem soluere, aut pretium reddere emptori debere, etiam si persona adducta censui interiret, vel fortassis illi auctores putarunt censum, quando cumque in re alicuius constituitur, eo ipso constitui in persona ipsius, & crediderunt id non esse prohibendum in Constitutionibus Martini V. & Callixti III. vt *quæstione proxime sequenti ostendimus*.

Quares, quodnam esset iustum pretium census personalis, vbi tantum ius naturale, & diuinum seruaretur? Respondeo, in primis non tanti aestimari, quanti aestimatur census realis: quia res immobilis, cuiusmodi est ager, vel domus, diutius perdurat, & propterea pluris aestimatur. Vnde fit, vt persona quo citius, vel tardius moritura creditur, pluris, minorisve eius vita aestimetur: per se autem nisi aliud ex accedenti sit, vita cuiusque aestimari solet, ac si crederetur duratura ad septem annos, vel decem, vel plurimum, ad quindecim.

Secundò quaeritur, An Constitutionibus Martini V. & Callixti III. & Nicolai V. de censibus, prohibitus sit census personalis? Sotus *lib. 6. de Iustitia, & Iure, qu. s. art. 2. & Couarruias lib. 3. variar. resolut. cap. 7. num. 5.* negant esse prohibitum Constitutionibus Martini V. & Callixti III. quorum illi meminerunt, quia Pontifices solum constituunt conditiones, quibus census approbatur, inter quas prima est, vt venditor census prædium certum, domum, vel possessionem assignet, vel alia bona stabilia, in quibus census constituitur, non tamen damnant census aliter institutos. Communis tamen Doctorem sententia est, in illis Constitutionibus Martini V. & Callixti III. Pontifices censum personalem condemnasse. Ita Nauar. in *Comment. de Vsurâ, numer. 87.* Virginus de *Censib. part. 1. num. 40.* Profectò hæc sententia magis ad veritatem accedit: nam in ipsis Constitutionibus aperte dicitur, censum institui debere in certis bonis venditoris. Et deinde subiungitur: Sed ad hoc, huiusmodi census venditores inuiti nequaquam per emptores creati, vel adstringi valent, etiam ipsis possessionibus, & bonis obligatis penitus peremptis, seu destructis. Respondent Sotus, & Couarruias solum Pontifices asserere, nequire venditorem census compelli ad extinguendum, vel redimendum censum, hoc est, non posse emptorem census repetere pretium, nec venditorem cogi ad reddendum pretium, bonis, in quibus constitutus est census, pereuntibus non negant Pontifices venditorem debere annuum censum emptori soluere: sed certe eiusmodi responso nullus est momenti, tum quia pereunte re, perit ius, quod in illa consistit, ergo perit census ea in re constitutus: tum etiam quia res empti emptori perit, non venditori: ergo pereunte re censui subiecta, perit census ipsi emptori, ac proinde venditor liberatur onere, & obliga-

tione soluendi censum. Et hoc adeo per se notum est, vt necesse non fuerit id exprimere in Constitutionibus Pontificis; satis enim fuit dicere, censum creari, & poni debere in re aliqua certa venditoris: hoc enim ideo dixerunt Pontifices, vt intelligeretur eâ re sublata, censum quoque tolli. Declararunt verò id, de quo aliqui dubitabant, videlicet, non posse tunc emptorem pretium repetere, aut venditorem cogi ad pretium reddendum. Sed maior difficultas est, an in Constitutione Nicolai V. census personalis permittatur? Ratio dubitandi est, quia in ea permittitur, vt quis omnia sua bona, & se ipsum obliget emptori census. Sed meo iudicio etiam Nicolaus V. deinit, vt census in re aliqua certa ponatur, tamen vt cetera bona venditoris hypothecaria actione sint obligata, non censui supposita: de qua re dicam inferius.

Tertiò quaeritur, An cum census est realis, persona etiam venditoris sit obligata, ita vt pereunte re, supposita census, eius venditor cogatur censum annuum soluere? Conradus, Sotus, & Couarruias *locis supra citatis*, asserunt semper venditoris censum obligari, quantumvis interierint bona, in quibus constitutus est census. Ita vt in omni censu reali personalis census contineatur implicite. Hoc probant, quia in more positum est, vt venditor census bona sua pariter, & se obliget emptori. Deinde, quia vbi est obligatio, siue actio realis ex contractu, est etiam obligatio, & actio personalis.

Communis opinio est, pereunte re censui subiecta, venditorem omni obligatione esse solutum, & liberum. Reverta, Sotus, & Couarruias sententia prorsus pugnat cum natura censuales contractus. Nam si census est realis, emptio est, & venditio census in re certa constituit: at contra naturam emptionis est, vt rei emptæ periculum, & damnum venditor sustinere cogatur. Ergo, si res pereat, perit quoque census, sique perit emptori, non venditori, ac proinde nequit venditor cogi ad solutionem census. Nec oppositum consuetudo habet: quoniam venditor emptori se cum bonis suis obligat, non quod censui subiciat, sed quod debeat censum quem vendit, tutum, & saluum facere, hoc est, si res, in qua censum constituit, euicta fuerit, tamquam aliena, vel alteri obligata, cogatur venditor aliam rem subrogare, vel pretium soluere. Euidetio est rei emptæ, aliæve causæ acceptæ, interposito iudicis decreto, ablatio. *l. Euidetio, ff. de Euidetio.* Euidetio, est rem meam iure dominij ab aliquo, cuius non erat, alteri, aut datam, aut venditam repetere in iudicio, & ab emptore per iudicis sententiam extorquere. Vnde *l. 1. ff. de Euidetio*, dicitur: [Siue tota res euincatur, siue pars, habet regressum emptor ad venditorem.] Item ex censuali contractu nascitur obligatio, siue actio personalis, quemadmodum in aliis etiam contractibus, & ita emptor census contra venditorem habet actionem personalem, qua exigat ab eo annuum censum extante re, in qua census constituit: sed ea pereunte, nullam habet actionem, quia sibi perit res emptæ.

Quartò quaeritur, An in re mobili, vel se mouente possit census constitui, puta in vino, oleo, frumento, vel in animalibus? Quæstio intelligitur, An iure naturali, & diuino id fieri queat: nam iure scripto, videlicet pontificio, quod definitum est Martini V. Callixti III. & Pij V. Constitutionibus, poni non potest nisi in re immobili. Gabriel, Conradus, Maior, Sotus, Medina, & Couarruias sentiunt, nequaquam rei naturæ repugnare, vt creentur census in rebus mobilibus, vel se mouentibus, quibus vimur salua eorum substantia, quia sunt res pecunia aestimabiles, & quæ vendi, commodari, locari, & permutari queunt. Quidquid sit, communis est Doctorem opinio, non posse censum constitui in his rebus, videlicet vino, oleo, pane, & aliis huiusmodi, quæ primo statim vsu absumuntur, in quibus dominium ab vsu non separatur, nec in eis vsus fructus constituitur, *inst. de Vsur. §. Constituitur*. Et ratio est, quia harum prætia singulis annis variantur, ita vt certum pretium non sit: ergo nequit certa annua pensio in rebus institui. Deinde, quia vsu ipso huiusmodi res, vt sunt oleum, vinum, & fru-

mentum, & panis consumuntur, ac pereunt, ergo non sunt fructuosæ, & viles, seruata earum rerum substantia. At in aliis rebus se mouentibus, vel mobilibus, quæ viles sunt, etiam quando primo vsu non pereunt, ex natura rei potest census institui, vt ait Gabriel in 4. dist. 15. q. 12. ar. 2. & Conradus in q. 72. in supposit. 4. concl. 1. & hoc est, quod docuerit Maior, Not. Med. & Courat.

Quintò queritur, An quis possit generatim in omnibus suis bonis censum creare? Constitutio Pij Quinti Pontificis Max. id omnino prohibet. Quæstio igitur est, an id Martini V. & Callixti III. Constitutiones permittant. Secundo, an saltem huiusmodi censum permittat Constitutio Nicolai V. Tertio, an iure naturali, & diuino debeat census institui in re certa?

In primis secundum Soti, Courat. & aliorum sententiam, ius naturale, siue diuinum non prohibet, nè generatim in omnibus bonis alicuius census ponatur. Primo, quia extat Constitutio Nicolai V. gratia Alphonsi Aragoniæ Regis edita, in qua permittitur, vt incolæ Siciliæ, & Neap. Regni census instituantur generaliter in suis omnibus bonis: quam Constitutionem refert ad verbum Io. Bapt. Lup. in tract. de vsuris, Com. 2. §. 2. m. 85. Quod si ius naturale, vel diuinum prohiberet, non permitteret Sum. Pontif. Deinde emptio quidem rei certæ, non incertæ est: nam in censuali contractu, quamuis census constituatur generaliter in omnibus bonis, non emuntur tamen bona incerta, sed emitur res certa; V. g. ius exigendi quotannis septem, pretio venditori dato, nimirum centum.

Ceterum ego quidem dicendum existimo. Census cum in omnibus bonis alicuius ponitur, si ita ponatur, vt pereatibus ex parte bonis, ipse quoque census ex parte pereat, tunc non est contra naturam censuali contractus, vt in omnibus bonis constituatur, quia hoc requirit natura huius contractus, vt sublata ex toto, vel ex parte re supposita censui, census quoque vel in totum, vel ex parte extinguatur. Si autem sit constitutus in omnibus bonis, vt pereuntibus quibusdam, census totus adhuc maneat saluus in aliis rebus, quæ supersunt, tunc contra naturam contractus videtur esse, vt in omnibus bonis constituatur, quia pugnat cum natura huius contractus, vt bonis ex parte sortuito amissis, totus census sit saluus. Item dubitari non potest, quin venditor multum oneris sustinere cogatur: nam eo ipso, quod omnia bona sua obligat censui, nequit alterum censum in suis bonis constituere. Obiciens, mandatorum id sua sponte facere, & cuique licet quod voluerit onus suis bonis imponere. Respondeo id venditorem facere necessitate compulsam, quia pecuniis indiget: quemadmodum etiam mutuatarius non sponte, sed necessitate pronauit se vsuras soluturum.

Dubiæ verò quæstionis est, An Constitutio Nicolai V. permittat, vt quis censum emat impositum in bonis omnibus venditoris? In ea enim Constitutione dicitur, posse quemcumque censui sua omnia bona obligare. Verumtamen mea sententia, quamuis Pontifex conceat, vt quis sua sponte in suis omnibus bonis censum imponat: non tamen negat censum extingui in totum, vel ex parte, si bona ex toto, vel ex parte pereant.

Sextò queritur, An post Constitutionem Pij Quinti possit census imponi in duobus, vel tribus prædiis, siue possessionibus alicuius? Ratio dubitandi est, quia prima conditio in constitutione posita est hæc: Vt census constituatur in re aliqua immobili. Vbi Pontifex singulari numero vsus est. Nauarrus in Commentario de vsuris, num. 112. sentit, Constitutionem non prohibere, quo minus census in duobus, vel tribus prædiis creari possit. Id probat, quia lex, quæ de vno loquitur, habet vim, & locum in pluribus, quando eadem est ratio de multis, quæ de vno. Glossa in cap. si compromissarius de Election. in Sexto. Deinde, quia in Constitutionibus Martini V. & Callixti III. legimus, venditores censuum assignare prædia, vel possessiones, in quibus census constituatur.

In hac quæstione distinguendum nobis est, vt annotauit

Virginius de Censibus. Prima parte, num. 30. & parte secunda, num. 20. & 737. Census, inquit, in duobus, aut tribus prædiis potest constitui tribus modis. V. g. Titius, annuum censum triginta aureorum constituit in tribus suis prædiis. Primo modo, constituendo decem in vno prædio, totidem in secundo prædio, & totidem in tertio: ita vt scilicet sint tria prædia, ita tres sint census, quorum quilibet sit in vno prædio constitutus: etiam si quodlibet prædium in singulos annos fructum faciat valentem triginta aureos. Secundo modo constituit ita, vt quodlibet quotannis tantum fructum reddat, quantum est census annuus triginta aureorum, & quodlibet prædium sit suppositum censui, & emptio liberum sit, censum percipere ex prædio, quod ipse inter illa tria prædia delegerit. Tertio modo potest constitui census in tribus prædiis, quia nullum per se potest reddere quotannis tantum fructum, quantum est census annuus triginta aureorum.

Itaque tria prædia simul, non seorsum tantum fructum reddunt singulis annis, quantum est census. Dicit Virginius loco citato, censum non posse in tribus prædiis imponi: at si nullum prædium per se possit tantumdem reddere, quantum est census, tunc potest in tribus constitui census, quia penultime est, ac si in vno prædio constitueretur.

Mihi verò aliter videtur dicendum si quodlibet prædium per se sufficit ad solutionem census annui, nequit census in tribus prædiis imponi, eâ conditione, vt si vnum, vel duo perierint, totus census adhuc saluus in tertio consistat, hoc enim non solum est contra Constitutionem Pij V. sed etiam contra naturam contractus. Nam pereunte re subiecta censui ex parte, vel in totum, perit census vel in totum, vel ex parte. Si tamen eâ lege constituatur, vt percunte vno prædio, vel duobus, ex parte quoque census intereat, non est contra naturam contractus, vt in tribus prædiis constituatur, cum venditor census sua sponte in tribus constituat. At quia passim venditores censuum necessitate in pluribus prædiis constituunt, & ita multum oneris suscipere coguntur, eo ipso quod censui multa prædia subiciant, etiam vnum sufficit ad soluendum censum: ideo Pius V. merito prohibuit censum in multis rebus constitui. Fertur Gregorius XIII. permisisse Siculis, & Neapolitanis, vt censum constituerent in duobus tribusve rebus immobilibus, dummodo suis censibus suis desingerent, vt testatur Auctor Coronæ Consistorii par. 2. c. de Censuali contractu, num. 11.

De secunda conditione, quam census requirit.

CAPVT VI.

SECUNDA conditio census in Constitut. Pij V. quæ est ordine octaua in Constitut. Martini V. & Callixti III. est, vt res sit natura fructifera, talis verò dicitur esse, quæ apta est ferre fructus. *l. Frugem ff. de verb. significat. & fructus, vel frugis nomine intelligitur, quod non solum in fundo nascitur, vel quod ex frumentis, vel leguminibus in alimoniam vertitur, sed generaliter omnis redditus, siue proventus: vt ait Iuriconsultus in eadem l. Frugem: immo omnis vilitas, etiam amenitas, quæ solet, & potest ex re aliqua provenire. Vnde arbores dicuntur frugifera, tum propter fructus, tum propter amenitatem. *l. Si vsu fructum. §. vsu fructuarius. ff. de vsu fruct. & l. Competit. ff. Quod vi aut clam. & l. Item si fundi. ff. de vsu fructum. Stylax quoque exduæ, lapidicena, & hmlia loca ex quibus arena, creta, & alia eius generis, solent emi, vel effodi.**

Primo queritur, An census possit imponi in re fructifera quidem, sed cuius fructus annui assequantur, & ex quo census quotannis exsoluendum emptori? Duæ sunt sententia, vna est asserentium, imponi posse. Sotus lib. 6. de Institutionibus, quæst. 3. Couartuas lib. 2. Variarum resolutionum c. 7. nu. 6. prope finem: idem ante eos tenent Conradus qu. 89. conclus. 12. 13. & 14. Ratio horum Auctorum est, quia putarunt, quando cumque census constituatur in re vna, pariter

obli-